

NOTA DE PREMSA

comunicacio@iphes.cat
www.iphes.cat

Eudald Carbonell: “La humanitat està abocada al col·lapse si no canvia la manera d’adaptar-se al sistema Terra”.

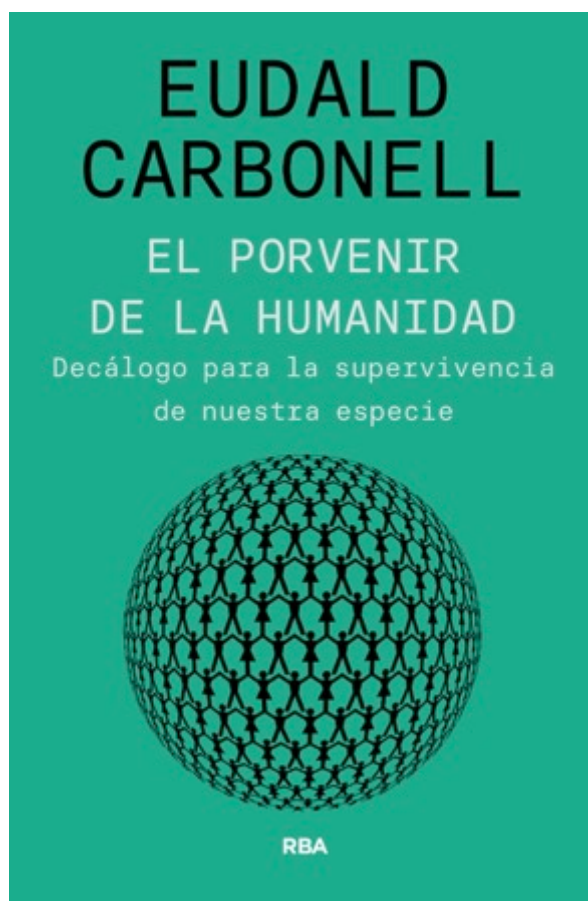
En el seu nou llibre, *El futur de la humanitat*, Eudald Carbonell exposa deu propostes concretes per evolucionar i sobreviure com a espècie

Va tenir també ocasió de presentar el seu al·legat a favor de l’espècie humana a la lliçó inaugural del curs acadèmic 2022-2023 de la Universitat Rovira i Virgili

Tarragona, 20 d’octubre de 2022. El catedràtic de prehistòria de la Universitat Rovira i Virgili i exdirector de l’IPHES-CERCA Eudald Carbonell acaba de publicar el seu nou llibre titulat *El futur de la humanitat*, editat per Ara Llibres (també en la versió en castellà amb el títol *El porvenir de la humanidad*, en aquest cas editat per RBA) en el qual ens urgeix a repensar-nos com a espècie i proposa un decàleg per a la nostra supervivència.

La humanitat està arribant a un punt de no retorn. La nostra forma de viure està portant el món i l’espècie al límit i només tenim dues opcions: o ens repensem i ens humanitzem o ens extingirem. Encara hi som a temps, però la necessitat d’un gran

canvi col·lectiu és urgent. No serà possible sobreviure sense modificar de manera profunda la nostra forma de pensar, de relacionar-nos i de viure.

I és que en el seu llibre, Carbonell deixa molt clara la necessitat d'analitzar el passat per tal de preveure cap a on avança la nostra espècie, evitar la nostra pròpia extinció i generar un món molt més humanitzat. L'autor, utilitza la prospectiva, una eina clau per tal de plantejar possibles escenaris futurs per a l'*Homo sapiens*. Aquesta prospectiva s'ha de materialitzar en base al coneixement empíric, talment com ho fan els professionals de l'arqueologia, posant a la llum el coneixement de l'evolució humana conformada per les ciències de la vida i de la terra, així com per les ciències socials. Només així, a través de la recerca i amb una visió transdisciplinària,

elaborant i refutant hipòtesis i inferint models, podrem imposar-nos a la selecció natural i prendre-hi part activa en el nostre procés evolutiu. I és que, segons Carbonell, “treballar per un progrés conscient i una evolució responsable ha de ser la nostra prioritat com a humans per assolir l’escenari que consensem com a espècie”.

Eudald Carbonell amb el llibre *El futur de la humanitat*, editat per Ara Llibres. Fotografia: Susana Santamaría / Fundación Atapuerca

En el transcurs de la lliçó inaugural del curs acadèmic 2022-2023 de la Universitat Rovira i Virgili del propassat 7 d’octubre, Eudald Carbonell va incidir en la importància de la prospectiva duta a terme des de la ciència responsable, social i metodològica a l’hora d’establir diferents escenaris evolutius en forma de plantejaments i hipòtesis, que podem contrastar amb la nostra acció al llarg del

temps. Des d'aquest punt de vista, Eudald Carbonell va desgranar els cinc escenaris de futur de l'espècie humana: el col·lapse, l'extinció, la continuïtat, l'*Homo exnovo* i la diversitat específica.

Eudald Carbonell durant la lliçó inaugural del curs 2022-2023 de la Universitat Rovira i Virgili del passat 7 d'octubre. Fotografia: URV

Per a Carbonell, al col·lapse ens hi poden dur les conseqüències de la convergència del canvi climàtic, el consum exponencial, la disminució de matèries primeres i la globalització. Pensa, però, que la via probable de sortida sigui l'adaptació a través de "les nostres adquisicions tecnològiques i socials". Es tractaria d'un "episodi catàrtic o catastròfic, però reversible". Una situació contrària a l'extinció de l'actual humanitat, per les mateixes causes que apuntava en el col·lapse, sense descartar altres possibilitats, però en aquest escenari l'*Homo sapiens* no seria capaç d'adaptar-se al nou ecosistema.

El tercer escenari, l'*Homo exnovo*, es basa en la possibilitat de millora humana a tots els nivells fins a arribar a "una mena de superindividu conscient i racional que troba

el seu lloc a la natura i treballa per controlar el seu espai-temps evolutiu. Es tracta, no obstant, de l'escenari menys plausible. Més factible que aquest però, en realitat, "poc probable" sota el parer de Carbonell, és la continuïtat evolutiva perquè no estaria basada en solucions estructurals a les qüestions que posen en risc el món tal com el coneixem.

El darrer escenari, el de la diversitat específica, es basa en el que ja ha passat amb anterioritat: "fa uns 40.000 anys hi havia al planeta una gran diversitat humana" - recorda Carbonell- i augura que podrien haver-hi cinc espècies fruit de la selecció natural, la tecnològica i cultural i la sociabilitat tecnològica. Serien els espècimens humans naturals, humans que estan convençuts que no es pot intervenir des de la tecnologia a la pròpia evolució natural; hominins que admetran modificacions que no són estructurals, reparacions limitades; espècimens construïts en un laboratori per edició genètica, i, finalment espècimens construïts amb una combinació de mecànica, computació i electrònica. Aleshores "la nostra espècie es caracteritzaria per l'adquisició d'un altre sentit d'espècie", ha apuntat Carbonell.

Eudald Carbonell amb el llibre *El porvenir de la humanidad*, editat per RBA. Fotografia: Susana Santamaría / Fundación Atapuerca

En el seu nou llibre, *El futur de la humanitat*, Eudald Carbonell ofereix un decàleg amb deu propostes concretes per tal de trobar la manera de sobreviure com a espècie i no extingir-nos: tenir una consciència crítica d'espècie, aportar els coneixements personals per construir la comunitat (individualitzat col·lectiva); socialitzar la tecnologia; tenir consciència operativa (invertir energies en la cooperació); parar la globalització; iniciar la planetització; incrementar la diversitat; la desaparició de líders i de la jerarquia social; la feminització de l'espècie, i fer progressar l'equilibri social i ecològic de l'espècie.

Aquest conjunt de propostes de Carbonell han de ser una eina de reflexió col·lectiva per tal de generar consciència en base a "l'instrument evolutiu" més important: "el pensament basat en el coneixement". Sens dubte, una lectura molt recomanable especialment en el context social i econòmic actual.

Eudald Carbonell i Roure (Ribes de Freser, 1953) és doctor en Geologia del Quaternari per la Universitat Pierre i Marie Curie, París VI (1986) i en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona. Va ser director de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) entre l'any 2004 i el 2015. Actualment és l'investigador principal del Grup d'Autoecologia Humana del Quaternari de la Universitat Rovira i Virgili, d'on és catedràtic de Prehistòria. És també codirector del Proyecto Atapuerca i director general de la Fundació Atapuerca.